

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет управління та бізнесу
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

професор

Анжеліка БАТРАКОВА

«__»

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

ОК 16 Комунікативний менеджмент та соціальна відповідальність бізнесу

(шифр за освітньою програмою і назва навчальної дисципліни)

статус дисципліни

обов'язкова

(обов'язкова / вибіркова)

рівень вищої освіти

початковий (короткий цикл)

(перший (бакалаврський) / другий (магістерський) / третій (освітньо-науковий))

галузь знань

07 «Управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність

073 «Менеджмент»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма

«Менеджмент організацій і логістика»

(назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)

мова навчання

українська

2024

Handwritten signature

1. Мета вивчення навчальної дисципліни є надання майбутнім фахівцям знань про теорію та практику з питань комунікацій в менеджменті, оволодіння практичними навичками організації ділових зустрічей, ведення переговорів, службового спілкування, вмінням формувати імідж ділової людини, а також формування у студентів фундаментальних знань теорії та практики соціальної відповідальності і відповідних професійних компетенцій.

Предметом вивчення дисципліни “Комунікативний менеджмент та соціальна відповідальність бізнесу” є процеси та методи управління сучасними комунікаціями та форми ділових комунікацій, теоретико-методологічні та організаційно-економічні аспекти формування і розвитку соціальної відповідальності.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- засвоєння студентами знань про теоретичні положення і практики взаємодії держави, бізнесу, суспільства та людини у сфері соціальної відповідальності як умови стійкого розвитку суспільства;
- формування у майбутніх фахівців сучасного системного мислення та комплексу спеціальних знань у галузі управління комунікаціями на всіх стадіях життєвого циклу у взаємозв'язку із зовнішнім середовищем;
- вивчення теоретичних положень та організаційно-практичних аспектів формування й розвитку соціальної відповідальності як сучасного суспільного феномену зі взаємодії держави, бізнесу, суспільства і людини задля сталого розвитку суспільства;
- ознайомлення студентів із основними теоріями й розмаїттям проблем сучасних світової економіки і бізнесу в аспекті їх відповідальності перед людиною та суспільством.

2. Передумови для вивчення дисципліни: ОК 4 Економічна теорія, ОК 7 Макро- та мікроекономіка, ОК 9 Психологічні основи менеджменту, ОК 10 Теорія організацій та організаційна поведінка, ОК 11 Основи статистичної діагностики, ОК 8 Самоменеджмент та тайм-менеджмент, ОК 14 Логістика, ОК 15 Офіс-менеджмент і організація праці менеджера.

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Кількість кредитів / год.	4/120
Семестр викладання дисципліни	<u>4</u> (порядковий номер семестру)
Розподіл часу за навчальним планом:	
– лекції, год.	32
– практичні (семінарські) заняття, год.	16
– лабораторні заняття, год.	-
– самостійна робота, год.	42
– курсовий проєкт, год.	-

– курсова робота, год.	-
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.	-
– підготовка та складання екзамену, год.	30
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	екзамен

4. Компетентності

Шифр в ОПП	Зміст компетентності
	<i>Загальні компетентності</i>
ЗК 3	Здатність здійснювати усну та письмову комунікацію професійного спрямування державною мовою у професійній діяльності.
ЗК 4	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК 5	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 6	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК 7	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 8	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
	<i>Спеціальні (фахові) компетентності</i>
СК 1	Розуміння принципів і норм права та використання їх у професійній діяльності.
СК 2	Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.
СК 3	Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності.
СК 4	Здатність управляти підрозділом і налагоджувати необхідні комунікації в процесі управління.
СК 5	Здатність формувати і демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.
СК 6	Здатність планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу і роботу інших працівників.
СК 7	Здатність планувати час та керувати ним (таймменеджмент).
СК 8	Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію під час розв'язання професійних завдань.
СК 9	Здатність проводити економічні розрахунки.
СК 10	Розуміння принципів психології та використання їх у професійній діяльності.
СК 11	Здатність застосовувати правила оформлення управлінських документів.
СК 13	Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
СК 14	Здатність визначати перспективи розвитку організації.
СК 15	Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
СК 16	Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни

Шифр в ОПП	Зміст компетентності
ПРН 5	Застосовувати сучасний інструментарій менеджменту під час розв'язання професійних завдань.
ПРН 6	Використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для розв'язання професійних завдань.
ПРН 7	Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності.
ПРН 8	Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
ПРН 11	Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних

Максимальна оцінка за темою	5	5	5	5	5	5	5	5	40
2. Виконання індивідуальної самостійної роботи	10								10
3. Додаткові мотиваційні бали	участь у неформальній освіті з дисципліни, підтверджена сертифікатом								10
Всього поточний контроль	60								60
Підсумковий контроль (екзамен)	40								40
Оцінка з дисципліни									100

Підсумкове оцінювання

1 Підсумковий контроль знань здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється у формі екзамену.

2 Умовою складання екзамену є: відпрацювання всіх пропущених занять; оцінка з поточного контролю з дисципліни – не нижче 36 балів.

Результат навчання оцінюється за 100-бальною шкалою відповідно до таблиці 7.2.

Таблиця 7.2 – Шкала оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89			B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
0-34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Рейтингова оцінка з дисципліни за шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

8. Засоби діагностики результатів навчання: екзамен, тестування; практичні роботи, реферати, презентації та виступи здобувачів на наукових заходах.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	Літера-тура
		очна	
1	ЛК Основні парадигми комунікативного менеджменту і КСВ	4	Базова [1, 2, 7, 9], допоміж-на [1-5]
	ПР Аналіз сучасного розвитку комунікації та спілкування	2	
	СР Сутність комунікаційних революцій та ключові чинники їх детермінації	5	
2	ЛК Моделі комунікативного процесу	4	Базова [7-9], допоміж-на [6-10]
	ПР Формування моделі комунікативного процесу	2	
	СР Соціально-психологічна модель комунікативного процесу	5	
3	ЛК Інформація як основний елемент комунікації у сучасному бізнес-середовищі	4	Базова [1-4], допоміж-на [20-24]
	ПР Особливості писемної комунікації та ділове листування	2	
	СР Інформаційної безпеки підприємства	5	
4	ЛК Вербальна і невербальна комунікація	4	Базова [5, 6], допоміж-на [15-19]
	ПР Застосування процесного підходу до формування ділової комунікації	2	
	СР Системи вербальної комунікації	5	
5	ЛК Формування ефективного процесу комунікації в організації	4	Базова [4-6], допоміж-на [11-15]
	ПР Подолання труднощів та бар'єрів комунікації	2	
	СР Специфіка комунікативної взаємодії в автотранспортних підприємствах	5	
6	ЛК Корпоративний імідж як складна комунікативна структура	4	Базова [1-5], допоміж-на [1, 8, 24]
	ПР Формування корпоративного іміджу підприємства	2	
	СР Розвиток корпоративного іміджу	5	
7	ЛК Ефективні відносини бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	4	Базова [1, 5, 7, 9], допоміж-на [16-18]
	ПР Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	2	
	СР Роль соціального партнерства в забезпеченні соціальної відповідальності	6	
8	ЛК Екологічна компонента соціальної відповідальності	4	Базова [1-4], допоміж-на [10-12]
	ПР Формування екологічної компоненти соціальної відповідальності на підприємстві	2	
	СР Екологічні аспекти соціальної відповідальності	6	
Разом	ЛК	32	
	ПР (ЛР, СЗ)	16	
	СР	42	
	Екзамен	30	
УСЬОГО за дисципліною		120	

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять _- _

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення _____ - _____ (за потреби)

Навчально-методичне забезпечення: Матеріали для підготовки до лекцій, лекційні матеріали та презентації, завдання та методичні вказівки до практичних занять, самостійної роботи, методичні вказівки до виконання курсової роботи, додаткова рекомендована література знаходиться на навчальному сайті ХНАДУ (<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2943>).

12. Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Васильченко М.Ю., Гришко В.В. Комуникативний менеджмент: навчальний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2018. 228 с.
2. Гарбар Ж.В., Мазур К.В., Мостенська Т.Г. Корпоративне управління та соціальна відповідальність. Частина 2. Корпоративна соціальна відповідальність: навч. посібник. Вінниця : ВНАУ, 2020. 228 с.
3. Григор'єва О.В. Корпоративна соціальна відповідальність: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці»галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво». Полтава: ПолтНТУ, 2017. 88 с.
4. Гудзь О. Є., Маковецька І. М. Комунікаційний менеджмент: навчальний посібник. Львів : «Галицька видавнича спілка», 2021. 224 с.
5. Кузьмін О.Є., Пирог О.В., Чернобай Л.І., Станасюк Н.С., Пасінович І.І. Основи корпоративної соціальної відповідальності: фінансово-екологічні аспекти та соціальний бізнес: навчальний посібник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2022. 276 с.
6. Олійник Н.Ю. Комуникативний менеджмент: навчально-методичний посібник для студентів економічного факультету освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 073 Менеджмент. Кам'янецьПодільський, 2020. 112 с.
7. Олійник О.О. Соціальна відповідальність: навч. посібник. Рівне: НУВГП, 2016. 222 с.
8. Сіренко Н.М., Лункіна Т.І., Бурковська А.В. Соціальна відповідальність: навч. посіб. Миколаїв : МНАУ, 2021. 216 с.
9. Чупріна М.О. Корпоративна соціальна відповідальність: Конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студентів спеціальності 075 «Маркетинг», освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПП ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського. 2023. 138 с.

Допоміжна література

1. N. Bocharova, Ia. Levchenko, K. Dokunina, A. Popova, O. Diegtiar. Programming of corporate social responsibility development of an enterprise. Oleg Diegtiar, Maksym Bezpartochnyi, Iryna Nadtochii, Olena Pulianovych, Olena Skakalina Problems and prospects of development of the road transport complex: financing, management, innovation, quality, safety – integrated approach: monograph / I. Dmytriiev, Ia. Levchenko and others. Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER, 2021. P. 135-151. DOI: 10.15587/978-617-7319-45-9.ch9

2. Hurman, O., Kostenko, D., Runcheva, N., Bocharova, N., & Khytrova, O. Corporate management in the economic sphere under martial law: a response to the challenges of the times. *Amazonia Investiga*, 2023. 12(65), 246-255. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.65.05.23>
3. Kolosok, V., Lazarevska, Yu. Efficiency of digital communications in the logistics business: evaluation indicators. *Intellectualization of logistics and Supply Chain Management: The electronic scientifically and practical journal*, 2020. Vol. 2. P. 78-87.
4. Masoud N. How to win the battle of ideas in corporate social responsibility : the International Pyramid Model of CSR. *International Journal of Corporate Social Responsibility*. 2017. P. 1-22.
5. Бабчинська О. І. Комунікаційний процес в управлінні: основні положення. *Ефективна економіка*. 2018. № 9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2018/51.pdf.
6. Безчасний О. У. Моделювання контролю стабільності комунікаційних каналів при управлінні розвитком промислового підприємства. *Аналітично інформаційний журнал Схід*. 2018. № 2 С. 5-12.
7. Бочарова Н.А. Екологічний аспект корпоративної соціальної відповідальності підприємств. *Економіка транспортного комплексу*. 2020. Вип. 35. С. 32-47.
8. Бочарова Н.А., Федотова І.В. Дослідження КСВ як основи концепції сталого розвитку підприємства. *Економіка транспортного комплексу*. 2020. Вип. 36. С. 56-76.
9. Бочарова Н.А. Розмежування понять «корпоративне управління» та «корпоративний менеджмент». *Економіка транспортного комплексу*. 2021. Вип. 37. С. 21-35.
10. Бочарова Н.А. Особливості становлення системи корпоративного менеджменту в Україні. *Економіка транспортного комплексу*. 2021. Вип. 38. С. 18-32.
11. Бочарова Н.А., Федотова І.В. Стейкхолдер-менеджмент і сталий розвиток: навч. посіб. Х.: ФОП Бровін О.В., 2023. 145 с.
12. Виноградова О. В., Євтушенко Н. О. Групова динаміка і комунікації. Навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2018. 223 с.
13. Воронкова В.Г. Інформаційно-комунікаційний менеджмент: навчально-методичний посібник для бакалаврів ЗДІА спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» денної та заочної форм навчання. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 158 с.
14. Глебова А.О., Маховка В.М., Шулигін С.А. Стратегія корпоративної соціальної відповідальності: формування та реалізація. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 22. Ч. 1. С. 52-57.
15. Гудзь О. Є. Модернізація інформаційного забезпечення корпоративного управління на основі сучасних цифрових технологій. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. №3 (25). С. 4-12.

16. Гудзь О. Є., Шмалій Л. В. Стратегія і тактика інформаційнокомунікаційного забезпечення економічної безпеки підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. №3 (29), 2019. С. 12-19.
17. Гудзь О. Є., Прокопенко Н. С. Трансформація парадигми управління підприємств на основі інформаційно-комунікаційних технологій. *Науковий вісник Полісся*. 2018. № 2 (14). Ч. 2. С. 16-24.
18. Жам О. Ю., Захожай К. В. Приоритетні принципи комунікаційної стабілізації в контексті економічного розвитку підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 9. С. 20-25.
19. Колосок В. М., Лазаревська Ю. А. Менеджмент комунікацій в інтернет середовищі для просування логістичного бізнесу. *Економічний вісник НТУ «Дніпровська політехніка»*. 2019. №4. С. 155-164.
20. Маковецька І. М. Ефективність комунікаційного менеджменту підприємства. *SWorldJournal*. 2020. №4. Ч. 3. С. 63-67.
21. Половинчак Ю. М. Сучасне інформаційно-комунікаційне середовище як простір трансформації української національної ідентичності: монографія, наук. ред. В. Горовий. НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадсь кого. Київ, 2017. 372 с.
22. Поцулко О. А. Науково-методичні аспекти комунікаційний менеджмент. *Дослідження проблем гуманітарних наук*. 2019. С. 77-90.
23. Рахвал-Мюллер А., Федотова І., Бочарова Н., Г. Азаренков ESPEG Model and Corporate Management System for Ensuring Sustainable Development of Enterprises. *Управління розвитком*. Т. 21. № 3. 2023. С. 8-20.
24. Фостолович В.А. Корпоративна соціальна відповідальність в сучасному бізнесі. *Економіка, фінанси, менеджмент : актуальні питання науки і практики*. 2018. № 6. С. 50–61.

Додаткові джерела:

1. Дистанційний курс: <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2943>
2. www.topmanagement.com.ua
3. http://uchebnyionline.com/menedgment/menedzhment_organizatsiy_-_fedulova_l_i/menedzhment_organizatsiy_-_fedulova_l_i.htm
4. <https://pidruchniki.com/menedzhment/Page-1>
5. http://e-works.com.ua/work/3889_Menedjment_organizacii.html
6. <http://100pudov.com.ua/subject/54/24231>
7. <http://lib.uabs.edu.ua/content/view/477/10477>

Розробник (и):доцент кафедрименеджменту, к.е.н., доц.«26» серпня 2024 рокуНадія БОЧАРОВА

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри

Протокол № 1/1182 від «26» серпня 2024 р.**Завідувач кафедри менеджменту,**д.е.н., проф.«26» серпня 2024 рокуОксана КРИВОРУЧКО**Погоджено
Гарант освітньої програми**доцент, к.е.н.«26» серпня 2024 рокуНадія БОЧАРОВА**Декан факультету**д.е.н., проф.«26» серпня 2024 рокуІнна ШЕВЧЕНКО